

— Sada ti se pruža prilika da učiš — bodrio sam je. — Ja ti nikada neću prebacivati zbog toga, veruj mi. Obradovaćeš me, ako dobiješ i zvanično priznanje da si pravi stručnjak za cveće.

Samo je slegla ramenima i nije mi odgovorila. Nije želela da o tome razgovaramo. U nekim stvarima je bila veoma tvrdoglava, inače je bila odlična supruga, to ne mogu poreći. Kada je krajem meseca ili kvartala morala da radi prekovremeno u kancelariji, unapred bi pripremila ručak, a kada smo ostajali zajedno kod kuće, nijednog trenutka se nije dosađivala, a ni ja pored nje. Izmišljala bi neku igru i često smo se smejali. Naša gazdarica bi u takvim prilikama pitala kakav je program na radiju kada se toliko smejemo i nervozno je okretala dugme na svom aparatu marke »Phillips«, jer je mislila da iz ljubomore nećemo da joj otkrijemo koju stanicu slušamo.

Ako smo oboje bili slobodni, odlazili smo biciklovima na izlet. Ja sam često želeo da odemo na naše uobičajeno mesto pored Dunava. Kasnije mi se učinilo da ona nije više toliko oduševljena što odlazimo tamo. Moguće je da mi se to čini tek sada, posle toliko vremena, a tada nisam ni obraćao pažnju na to, niti se ona ikada usprotivila tim izletima. Ja sam voleo da provodim vreme napolju, u igri.

— Pogledaj, onde je jedan cvet! — uzviknuo sam, a zatim sam je privukao uz sebe, smejući se. — Ali cvet koji leti.

U takvim prilikama bio je uvek ljubio i nikada nisam prestao da je ljubim, jer sam bio zaljubljen u nju i srećan, i, konačno, nisam bio zatvoren u našoj podstansarskoj sobi, bili smo između cveća, napolju, u prirodi, a imao sam zlatnu i veštu ženu koju sam voleo i s kojom sam bio srećan. S njom sam se u svakoj prilici mogao pohvaliti, čak je i moja mati priznala da sam izabrao dobru saputnicu. Snaha ju je često posećivala i pospremala bi joj lkuću, okrećila je, oprala veš, ponekad ga i opeglala, a baštu je tako lepo uredila da su susedi dolazili da joj se dive. Rado sam, dakle, slušao i priznanja mojih rodaka da sam bio srećne ruke. Već sam pomišljao da je stigao čas da uplatimo za stan, kada mi je jednog dana jednostavno saopštila da će se preudati za gospodina Snajdera. Pomislio sam da je nisam dobro razumeo, ali je ona to ponovila.

— Udaću se za gospodina Snajdera — rekla je odlučno i ja sam znao da ne mogu, da se ne isplati prepirati s njom.

— Ali, ti si već udata! — rekao sam joj. — I šta ćeš da počneš s tim starim komercijalistom?

Ali, ja joj tada više nisam ništa značio. S njom se oženio komercijalni direktor našeg preduzeća, a kroz pola godine je sa sinom jednog našeg trgovačkog putnika otputovala u Beč. Od tada novosti o njoj saznajem iz čutanja koleginica čim stignem do njih. Nastojim da ma to ne obraćam nikakvu pažnju, nastojim da je zaboravim. Ali, šta mogu kada ponekad bačim pogled dole s terase i u susjednom prozoru otkrijem poznate cvetove, ili kada do mene doleti neki leptir. Ali, ne ljutim se. Zaista se ne ljutim, a naročito se ne ljutim, i to je prirodno, kada moja mila žena dobije poklon.

S mađarskog preveo Josip Varga

proza polja

o aždaji i nožu

milan balinda

Ljubljena moja Sanovnice,

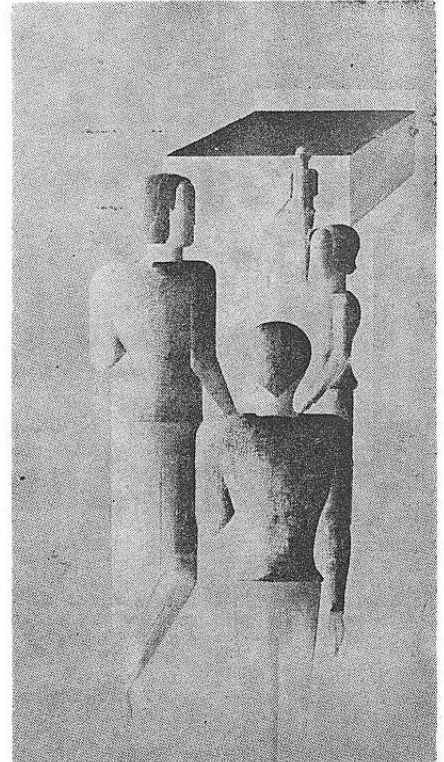
Od mog dede nije mi ostao nož. Od mog dede ostao mi je nos, i možda celo lice, i možda sam ja ostao od svog dede. Ne znam, nisam poznavao svoga dedu. Bio je plemić na jednom malom dvoru. A možda i nije.

Od drugog dede ostala mi je vaga za merenje baruta i ništa više.

Od oca mi je ostao nož. Strani. Poklanjali su im ih miroljubivo, saveznički, s neba u toku stogodinjeg rata. Da ubadaju u srce. Taj nož ni petla nije zaklao. Petlove mi kolje komšinica, jer ja umem da baratam samo sekirom.

Sekiru sam izgubio u borbi s nesnosnom aždajom u stomaku. Sekira nije najbolje oružje za borbu s aždajom. O tome postoji mali priručnik u jednoj antikvarnici u Losonu. Aždaju su mogle umiriti samo foke. Foke nisu volele vinske mušice i nos moga dede. Aždaja je najopasnija od svega. Aždaja se gomila. Ona je i izmislila kamione. O aždaji sam hteo da Vas pitam. Aždaja naplaćuje i mostarinu, i putarinu, i pristup na plaže. Aždaja i ja smo u krvavoj zavadi. Aždaja mnogo jede. Ona ima neke tajne misije za koje su svi u našoj ulici uvereni da ih dobro znaju. I Ledi Vili ima aždaju. Sveštenici aždaje siluju Ledi Vili. Ona, pak, to i ne primećuje. Ona u hodu ispušta bebe koje se zatim kače o njene divne sise i rastu. Poštar takode ima aždaju, a ima li aždaju Veliki Medved? To sam hteo da Vas pitam.

Jedne ćemo noći izaći — aždaja, ja i nož. Nož strani, bačen padobranom. Jedne će noći aždaja biti mnogo gladna, a nož služi za srce. Noć severna paliće nam oči. Raznosaci mleka umiraće kraj svojih kolica od straha, mada ćemo biti nevidljivi potpuno. I mada moj deda leži u planini a moj otac na gradskom groblju, njihove aždaje još haraju kosmosom. Sečivo bačeno padobranom hteće da proslavi ime. Krenućemo poznatim ulicama naviše. Osvetljeni izlozi, puni raznih domaćih proizvoda, neće nas zainteresovati. Noćnog čuvara koji će možda, koji će sasvim izvesno hraniti svoju aždaju, napadajući bubašvabe, nećemo primetiti. Noćni čuvar i ne znamo da ga sasvim dobro znamo. Gospoda Simen, mlada raspuštenica, vrlo pijana, vršiče malu noždu nasred glavne ulice, baš na onom mestu gde se Anasov prisetio

Willi Baumeister: Zidna slika, 1923

da je zaboravio kako se doručkuje. Vršiče je vrlo glasno, na veliko zadovoljstvo noćnih peraća ulica, koji će se nepristojno cerekati i koji će polivati Gospodinu zadnjicu vrlo okretnim mlazevima. Gaće će im pune biti aždajine vatre. U južnim će se zemljama svakog trena, po nekom matematičkom zakonu, zakopcrati po jedan novi obešenjak. Limes od jedan više jedan sa en, pa na en, kad ne teži beskonačnom, promeniće svoju entu decimalu, a zašto? To sam hteo da Vas pitam. Ići ćemo polako ali sigurno, mnogo više mrtvi nego svima znani faraon, i mnogo bliži strahu nego što bi trebalo. A zatim nećemo smeti. Ali ko to zna?

... A zatim će sve da pokvari kiša. I izblatnjavice ulice, a u blatu, moramo priznati, nema smisla.

I tada će samo uši da me bole od ljubomore, uši stare, izgrickane. Žuti će kamioni početi da raznose hleb. Poštar će poverovati da me više nema, baš u onom trenutku kad poslednji beli oficir bude umirao u Losonu. Poslednji beli oficir umreće od stomaka punog kamenja koje je gutao s ciljem da se postigne sažaljenje. Nož je brz, oficiru!

Mlada inženjerka promeškoljiće se poslednji put u toku toga jutra, u svom konfekcijskom krevetu, i ustati naglo da pristavi lonac za kafu. Mačke će joj se motati oko nogu. Mačke stare, olinjale. I nikada neće izaći iz kuće, jer će biti zatočene, baš kao i ja. Neko će joj zazvoniti na vrata, jako i odsečno. Po poslednji put.

Trafikantkinja će uzalud odvajati po dve pakle cigareta marke »Uživanje« s filterom. Neće niko dolaziti po njih. A što je najčudnije, Ledi Vili će zazeleti sveštenika.

Jedan moj rođak ustaće toga jutra s nabrekli usamljenikom i hteće da napiše veliki roman. Imaće nos na dedu i nož na oca. To će pisanje trajati dovoljno dugo da više neće imati koga da to pročita.

Moje uvo neće doživeti stooootinu godina. Moram da prekinem, komšija mi krade Sonatu.

Mnogo, mnogo Vas ljubim.

Mitja Vaš